

Kommentar:

Juridisk abort

AF MATHILDE MØLGAARD,
SOCIOLOGISTUDERENDE,
MATHILDEMOELGAARD
@HOTMAIL.COM

Efter en bytur for år tilbage ender Jon med at have ubeskyttet sex med en kvinde fra Østrig, som nogle uger senere kontakter ham med beskeden om, at han skal være far. Hun tog muligvis aldrig den fortrydelsespille, som han købte til hende, før de skiltes. Jons situation ender ulykkeligt i en længere retssag, og han er en af de ufrivillige fædre, som DR2 fulgte i en programserie i februar måned.

Programserien har antændt en større diskussion om, hvorvidt mænd skal have ret til at frasige sig juridiske forpligtelser over for sit barn uafhængigt af kvindens beslutning om abort, på samme måde som kvinden egenrådigt kan vælge en abort uden mandens samtykke. 42 procent af danskerne siger ja ifølge en ny undersøgelse fra Epinion; manden skal have ret til at få en juridisk abort, hvis han bliver far imod sin vilje.

Man kan øse mange argumenter på vægtskålen for, at juridisk abort vil skabe flere problemer, end det vil løse, men opbakningen til forslaget vidner også om nogle mere dybdegående strømninger i en dansk bevidsthed. En bevidsthed, jeg føler trang til at ryste.

KROP ER MERE END JURA

Men lad os først se på begrebet juridisk abort, for allerede sammensætningen af disse to ord skurrer i mine ører. Abort er et kropsligt indgreb med læger, blødninger og udskrabbninger. Det er barskt, og det er følsomt. Abort kan ikke håndteres juridisk, for det er et barns hjertelyd, der standses – eller i tilfældet med juridisk abort ikke er blevet standset. Der er tale om, at barnet kommer til verden, og man kan spørge, om det er muligt at give slip på et faderskab på baggrund af et stykke papir med noget jura på, selvom det kan virke tiltalende i en uønsket situation. Juridisk abort reducerer biologisk slægtsskab til en juridisk forbindelse, og det får mig til at stritte imod.

EN AFSPORET DEBAT

Generelt mener jeg, at debatten om juridisk abort er startet det forkerte sted, når den kommer til at handle om ligestilling mellem kønnene eller diskuterer, om det ikke er synd for de mænd, som bliver snydt til at være sæddonorer. For selvfølgelig er det helt forkasteligt, at nogle kvinder har løjet om prævention for at sikre sig børnepenge i 18 år, men debatten tager for givet, at den seksuelle frigørelse har været en fri og sund proces. Først efter en accept af normen om løse seksuelle relationer skal vi indrette vores samfund, men måske kan problemet med de ufrivillige fædre netop trække tråde tilbage til denne norm.

Vi er nået til et punkt i den historiske udvikling, hvor seksualitet er blevet løsrevet fra spørgsmålet om forplantning. Vi kan have sex uden graviditet, og vi kan blive gravide uden sex. Det er til stor glæde for mange, mange mennesker, men i vores iver efter at fremme den lystbetonede seksualitet virker det til, at vi helt har mistet reproduktionen af syne. Mænd som kvinder synes at have ret til at følge sit begær uden at skulle forholde sig til de mulige følger, et aktivt sexliv kan have. Hvis vi når dertil, hvor medicinsk, kirurgisk eller juridisk abort skal redde os fra os selv og vores egne handlinger, får vi et usundt forhold til vores ansvar for eget og andres liv.

Problemet med det gennemsyrende fokus på rettigheder er, hvis det giver os en ide om, at vi har krav på det lykkelige liv, vi har planlagt, for så råber vi op, når livet viser sig ubelejligt. Mens debatten bliver til en kønskamp om, hvilken part

der har retten til at fravælge barnet, er der meget lidt hensyntagen til det liv, der er blevet skabt i kampens hede. Argumentet, der henviser til barnet, lyder ofte, at det er bedre for et barn ikke at kende sin far end at have en ufrivillig far. Det er et trist argument, der udelukker muligheden for, at et uønsket barn kan blive ønsket med tiden.

FRIHED GENNEM FORPLIGTELSE

Og det stopper ikke her, for diskussionen stikker dybere end seksuel frigørelse. For mig at se afspejler diskussionen en liberal frihedsforståelse, som dominerer store dele af den vestlige verden. Den liberale frihedsforståelse relaterer sig til individets frihed fra andres tvang eller andres hindring af at følge egen vilje, hvilket skal sikres gennem rettigheder. Og netop argumentet om mænds manglende rettigheder på området har været centralt i debatten om juridisk abort.

Rettigheder skal sikre, at mænd ikke tvinges til faderskab (efter ubeskyttet sex), men med kristne briller på er det næppe frihed at få lov at følge sin egen vilje i alle situationer. Personligt har jeg ikke tillid til, at min vilje altid kan vurdere, hvad der er bedst for mig. Den er både nærsynet og begærlig. I kristentroen befries mennesket ikke kun fra noget, men det befries også til noget. Frihed er også at forpligte sig til et ansvar og at realisere

sig selv inden for nogle rammer sat af Gud. Sat på spidsen er der en frihedsforståelse i vores samfund, der trænger til at blive nuanceret, så frihed ikke kun måles på at kunne gøre, hvad man har lyst til.

Paradoksalt nok kan man sige, at man ved at fratage mennesket ansvaret for egne handlinger, pålægger mennesket et for stort ansvar. Det er et enormt pres at få givet valgfriheden til at vælge de børn, man sætter i verden, til og fra. Det kan måske virke tiltalende at ryste alle forpligtelser af sig, når de ubelejligt møder en, men jeg tror, det efterlader os med et fattigt liv på den anden side. Konkret i tilfældet med de ufrivillige fædre er det svært at overskue de personlige konsekvenser af at have et barn til at vokse op, man aktivt har fravalgt, på samme måde som det har vist sig at kunne have store følelsesmæssige konsekvenser for en kvinde at få foretaget en provokeret abort.

Lad os til slut vende tilbage til Jon. Jeg har oprigtig medfølelse med Jon og forståelse for hans personlige ønske om at have haft valget om en juridisk abort. Alligevel må jeg i en principiel diskussion holde på, at forslaget om juridisk abort gøder et usundt forhold til personligt ansvar og en fordrejet forståelse af, hvad sand frihed er. Jon er havnet i en uheldig situation, men jeg tror ikke, den var blevet lykkeligere af, at han fra start havde fravalgt sin datter. ■